

УДК 811.111'42

АННА ПІКАЛОВА,
кандидат філологічних наук, доцент
(м. Харків)

Основні параметри англомовного дитячого поетичного дискурсу

У статті розкрито характерні риси англомовного дитячого поетичного дискурсу. Дитячий поетичний дискурс – це єдність, що актуалізується як результат соціального, історичного, національного і культурологічного процесів у вигляді поетичних текстів, що наділені предметністю і конкретністю, динамізмом і дієвістю, емоційністю й оптимістичністю, розважальністю і дидактичністю, що може сприйматися адресатом-дитиною відповідно до психофізіологічних особливостей, системи фонових знань і цінностей.

У роботі розглянуто типи комунікативної тональності, що виявляються наявними в англомовному дитячому поетичному дискурсі: інформативна, фатична, жартівлива і фасцинативні тональності. Інформативна тональність репрезентується таким чином, що метою автора є повідомлення певної інформації за допомогою римованого тексту, при цьому поет прагне викликати необхідну, очікувану реакцію від адресанта. Фатичність постає як умовна величина, оскільки спілкування поета з маленькими читачами уявне, актуалізується крізь призму поетичного тексту. Акцентовано увагу на репрезентацію стратегій і тактик в англомовному дитячому поетичному дискурсі відповідно до функцій мови.

У статті з'ясовано, що тональності, репрезентовані в англомовному дитячому поетичному дискурсі, обумовлені стратегічним потенціалом авторського поетичного мовлення, відіграють досить важливу роль у визначенні статусних відношень адресанта-поета і адресата-дитини, і визначають характерні риси англомовного дитячого поетичного дискурсу: емотивність, інформативність, аттрактивність, оптимістичність, зорієнтованість як на зміст, так і на форму, контактвстановлення.

Ключові слова: дитячий поетичний дискурс, функція мови, тональність, стратегія, тактика, інформативність, емотивність.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Останнім часом зростає науковий інтерес до дитячої літератури, про що свідчить і кількість і якість розвідок, що присвячені цьому аспекту. Стосовно дитячої поезії, зокрема англословних лінгвокультур, як одного з жанрів дитячої літератури, то вона має власну історію становлення, етапи розвитку, періодизацію, класифікації, характерні специфічні і загальні риси тощо.

Зазвичай в історії літератури для дітей виокремлюють такі ж періоди і напрями, що і в загальному літературному процесі [2, с. 11]. Однак шлях розвитку дитячої літератури специфічний, оскільки її читач досить своєрідний, що вимагає особливого підходу від автора, і висуває певні вимоги до творів, що призначені для дітей. Цілісні уявлення про світ формуються у дітей саме за допомогою перших книжок, з якими вони знайомляться, за допомогою ритму і ритму поетичних текстів розвивається фонетична обізнаність, поповнюється словник, формується комунікативна компетенція. Дитяча поезія виявляється універсальним засобом адаптації у дорослому світі, невід'ємною частиною у процесі ознайомлення з мовою і культурою рідного народу. Вірші для дітей – це одна із ранніх форм художньої комунікації і первинний канал отримання дитиною інформації про складний устрій світу [10, с. 11]. Оскільки основний реципієнт дитячої поезії – дитина, це зумовлює своєрідність мовностилістичних особливостей поетичних текстів, що повинні відповідати світосприйняттю, пізнавальним потребам дитини, рівню її досвіду, тобто спиратися на фонові знання маленьких читачів. Дитячі поетичні тексти створюють сприятливі умови для формування емоційної сфери малят, що знаходить своє відображення в особливостях поетичного мовлення митців слова, які творять для дітей.

У світлі зазначеного вище, аргументованим виявляється дослідження дитячого поетичного дискурсу як єдності, що актуалізується як результат соціального, історичного, національного і культурологічного процесів у вигляді поетичних текстів, створених лінгвокреативними особистостями, які наділені здібностями творити для дітей і мають «пам'ять дитинства». Ця єдність реалізується у вигляді поетичних текстів, що наділені предметністю і конкретністю, динамізмом і дієвістю, емоційністю й оптимістичністю, розважальністю і дидактичністю, що може сприйматися адресатом-дитиною відповідно до його психофізіологічних особливостей, системи фонових знань і цінностей. У цьому ракурсі *актуальним* виявляється дослідження дитячого поетичного дискурсу як процесу мислиннево-мовленнєвої діяльності поета – відправника поетичного тексту, що вирізняється

римованою формою, чіткою ритмічною організацією, експресивністю, і дитини – отримувача. Особливої уваги потребує визначення основних характеристик досліджуваного дискурсу.

Аналіз досліджень і публікацій... Науковці стверджують, що незважаючи на той факт, що дитяча література загалом і дитяча поезія зокрема мають вагомий вплив на культуру, відсутня концептуалізація дитячої літератури, ігноруються її соціокультурні, психологічні і філологічні аспекти [8, с. 279]. Певні кроки у заповнення цієї лакуни робляться, проте дитяча література досі залишається ізольованою сферою. Пожвавлення інтересу до дослідження дитячої літератури поширює кількість наукових праць у цій галузі, розширюючи межі самого поняття «дитяча література». Так, досить значущою подією з вирішення цього питання є укладання *International Companion Encyclopedia of Children 's Literature* (1996, 2004) за редакцією Пітера Ханта (Peter Hunt), що містить ґрунтовні роботи дослідників у галузі теорії дитячої літератури. Не оминають увагою дослідники і питання вивчення дитячої поезії. Найбільш активним виявляється дослідження дитячої поезії в літературознавчому напрямі (І. Кукулін, М. Майофіс, Т.Ю. Єгорова, В. Жибуль, М.В. Осорина, Е.О. Путілова, J. Bottum, D. Graves, Z. Shavit, J.M. Shaw). Поезія для дітей визначається віком, підкреслює, що варто любити, цінувати, розважати і захищати маленьких людей і мати ліберальну терпимість до їх пустування [19, с.189]. Лінгводидактика активно займається питаннями вагомості дитячої поезії у процесі навчання мови (С. Bimberg, Т. Campbell, М. Manning, L.M. Morrow, N. Padak, М. Parr, М.К. Rudman, Т.V. Stange, S.L. Wyan). У лінгвістичному руслі дитяча поезія досліджується з точки зору її мовностилістичних особливостей (Г.І. Атрошенко, О.В. Белоглазова, А.О. Єгорова), з позицій лінгвокультурології (А.О. Кузьменко, Ю.С. Наконечна, Т.О. Павлова), в аспекті висвітлення особливостей мовотворчості окремих дитячих поетів (В.П. Сиротенко, О. Зимомря, С. Hurst, К. Jones). Дослідження дитячого поетичного дискурсу носить фрагментарний характер і потребує ґрунтового і детального його опрацювання.

Формулювання цілей статті... Мета дослідження полягає у виявленні основних характеристик англomовного дитячого поетичного дискурсу; у визначенні типів комунікативної тональності, що притаманні досліджуваному дискурсу; у з'ясуванні основних стратегій, що актуалізуються в англomовному дитячому поетичному дискурсі.

Виклад основного матеріалу... До основних параметрів ДПД можна віднести інформативність та емотивність. Оскільки дитяча поезія повідомляє читачам те, що для них знайоме і зрозуміле,

розповідає про щось нове, то простежується прагнення адресанта передати інформацію. Особистісна зорієнтованість адресанта актуалізується в настанові вплинути на адресата, викликати відчуття радості й оптимізму, що репрезентується емотивністю поетичного мовлення. Автор апелює до масового адресату (метаадресат). Комунікативна мета визначається статусом адресата і наводить учасників з одного боку до таких форм, як отримання інформації про оточуючий світ, з іншого – розважально-комунікативних. У випадку передачі інформації, адресант експлікує розважальні способи репрезентації інформації (мовна гра, каламбур, нісенітниця тощо). Викладене дає підстави уважати, що інформаційна та фатична функції мови переплетені у ДПД. Відповідно до запропонованої В.І. Карасиком класифікації типів комунікативної тональності зауважимо, що ДПД притаманні інформативна, фатична, жартівлива і фасцинативні тональності. Так, інформативну тональність автор трактує як серйозне нейтрально-емоційне спілкування, метою якого виявляється взаємне або одностороннє інформування і реакції на нього [7, с. 64]. В англійському дитячому поетичному дискурсі (АДПД) інформативна тональність репрезентується таким чином, що метою автора є повідомлення певної інформації за допомогою римованого тексту, при цьому поет прагне викликати необхідну, навіть, очікувану реакцію від адресанта.

Так, наприклад, ознайомлення з тваринним світом репрезентовано шляхом порівняння з діями та рухами, що можуть виконувати діти. Відомо, що дієвість – це константа життєдіяльності дитини, це та постійна величина, через яку дитина пізнає навколишній світ: «*Whenever I'm tired of being me, / I swing around like a chimpanzee. / And when I've had enough of that, / I chase my tail like a playful cat....*» (Julia Donaldson «All Change») [13, с. 4 – 5]. Наступний приклад актуалізує ознайомлення з таким явищем, як відлуння через формулу привітання *hello*: «*I caught an echo on the empty air, / And brought it here for us to share - / 'Hello!' / 'Hello!' / 'Hello!'*» (Richard McWilliam «Echo») [14].

Знайомлячи дітей з кольорами, адресант використовує лише один предмет – фітонім на позначення квітки *rose*, що може бути різних кольорів, при цьому повторює колороніми. Цей прийом дозволяє не обтяжувати текст зайвою інформацією, допомагає кращому запам'ятовуванню кольорів: «*A red rose / A white rose / A red rose / A white rose / A red rose / A white rose / That's all!*» (Grace Andreacchi «Mother's Roses») [11, с. 12–13].

Протягом перебігу процесу комунікації мовець (у нашому випадку дитячий поет) враховує індивідуальні та соціальні особливості

адресата, його систему знань та цінностей, комунікативну настанову, також слідкує за реакцією адресата й оцінює його мовлення (у нашому дослідженні – це дитина дошкільного або молодшого шкільного віку). У результаті чого, мовленнєва діяльність набуває характеристики контрольованого та цілеспрямованого процесу, що спирається на застосування комунікативних стратегій і тактик. Отже, автор дитячих поетичних текстів ретельно вибудовує власне мовлення.

Специфіка стратегій АДПД відповідає цілям його жанру і комунікативним потребам мовної особистості адресата. Стратегії дитячих поетичних текстів складаються з комунікативних інтенцій, які конкретизують основну мету – пізнання навколишнього світу, в якому зафіксовані знання і досвід людства [3, с. 30], соціалізація нового члена суспільства (тобто пояснення облаштування світу, його норм і правил поведінки, організація діяльності нового члена суспільства у плані залучення його до цінностей і видів поведінки тощо) [6, с. 5]. Так, у текстовому просторі дитячих поезій виокремлюємо пояснювально-інформативну стратегію, оцінно-емоційну стратегію та стратегію стимулювання.

Пояснювально-інформативна стратегія – послідовність інтенцій, орієнтованих на інформування дитини, повідомлення їй знань і думок про світ. Так, ця стратегія може бути зреалізована у *тактиках: передача інформації та корекція моделі світу*. Наприклад, у вірші «Nut Tree» [13, с. 18–19] автор знайомить дітей з процесом росту горіхового дерева, щоб діти дізналися звідки беруться горіхи.

М.Ф. Алифєренко й І.І. Чумак-Жунонь зазначають, що за поетичним мовленням не заперечується здатність виконувати комунікативну функцію, тобто передавати деяке повідомлення про зовнішній світ [1, с. 69]. Стосовно дитячої поезії, то ця функція виступає однією з основних, бо містить інформацію про світ, який дитина пізнає у процесі зростання.

Фатична тональність розуміється як варіативне динамічне спілкування, метою якого виявляється створення комфортного спілкування [5, с. 64]. Щодо досліджуваного типу дискурсу, то фатичність тут постає як умовна величина, оскільки спілкування поета з маленькими читачами уявне, актуалізується крізь призму поетичного тексту, автор ніби спілкується з дітьми. При цьому поет прагне викликати позитивні емоції, що сприяють створенню сприятливих умов для сприймання інформації, репрезентованої у текстовому просторі віршів. У цьому контексті простежується актуалізація *оцінно-емоційної стратегії*, що реалізується в оцінці подій, обставин і персонажів, про які йдеться мова; виражає емоції, почуття оцінки, комунікативні

інтенції тощо. Ця стратегія репрезентується за допомогою *тактики формування емоційного настрою та тактики емотивної оцінки*.

В.І. Карасик виокремлює фaszинативну тональність (*fascination* – лат. чарівність) – серйозне естетичне спілкування, зорієнтоване на форму мовленнєвої поведінки, метою якого є отримання задоволення [5, с. 65]. Дитячому сприйманню притаманне тяжіння до римованих форм, що закладено в особливостях психоемоційного розвитку дитини. Римми приносять усім дітям насолоду, оскільки їм притаманний потяг до рим, що зумовлено особливостями онтогенезу мовлення. Ця особливість засвідчує атрактивність ДПД.

Вартим уваги постає той факт, що ДПД притаманна також жартівлива тональність, що репрезентує несерйозне понижене емоційне спілкування, метою якого є скорочення дистанції між комунікантами [5, с. 65]. За своєю природою дитяча поезія сповнена гумору, дотепності, жартів, здатна розсмішити, викликати веселий настрій. Жартівливість – це прийом, що дозволяє поету розкрити щось смішне у типових життєвих ситуаціях доброзичливо, формуючи при цьому у дитини оптимізм і почуття гумору. Наприклад, вірш Джека Прилуцькі «As soon as Fred gets out of bed» розкриває комічність ситуації – діти інколи щось плутають у частинах одягу чи одягають навпаки: «As soon as Fed gets out of bed,/ his underwear goes on his head./ His mother laughs «Don't put it there,/ a head's no place for underwear» [16]. У вірші «Sick» Шелдона Сілверстіна репрезентовано образ дівчинки у гумористичній формі, оскільки вона називає безліч причин, чому не може піти до школи «I cannot go to school today,»// Said little Peggy Ann McKay,» поміж яких називає захворювання майже усіх частин свого тіла. Кульмінація міститься в останніх рядках: дізнавшись, що сьогодні вихідний, тобто до школи йти не потрібно «You say today is ... Saturday?», дівчинка різко перериває свій список і повідомляє, що вона йде гуляти «G'bye, I'm going out to play!» [18].

У цьому випадку можна говорити про реалізацію контактовстановлюючої функції, що репрезентується за допомогою дискурсивної *стратегії зближення*. Стратегію визначають як спосіб оперування інформацією з метою зміни поведінки об'єкта мовленнєвого впливу [9, с. 318]. Стратегія пов'язана з пошуками спільної мови та створенням підґрунтя для комунікативної співпраці, що охоплює вибір тональності спілкування, мовного способу презентації реальності подій [4, с. 72].

У ДПД стратегія зближення або залучення (*involvement strategy*) репрезентується саме завдяки актуалізації гумору, задоволення, радощів та веселощів у текстовому просторі віршів, що зумовлено

головною роллю емоцій в процесі формування пізнавальних, розумових і мовленнєвих здібностей дітей.

У ДПД емоційна рухливість дитячої свідомості визначає динамізм при реалізації категорії емотивності. При цьому цільові настанови автора корелюють з прагненням наблизитися до дитини, викликати при цьому в реципієнтів позитивні емоції. Таким чином, зреалізуються адресант-адресатні відношення у ДПД. Адресант-поет приділяє особливу увагу адресату-дитині, ураховуючи дитячі інтереси, бажання, потреби, у межах стратегії зближення актуалізуються: тактика *notice addressee-child, give attention to his/her interest, wants, needs*, наприклад: «*I played a game./ I rode my bike./ ... / I do like school,/ but even more, though,/ weekends rule!*» (Kenn Nesbitt «I Played a Game») [15]; тактика посилення інтересу до слухача-дитини (*intensify interest to hearer-child*), наприклад: «***I wish that they would call me/ by my real name instead./... see, my real name is Fred.***» (Kenn Nesbitt «Nicknames») [15].

Автор через поетичне мовлення: шукає згоди (тактика *search agreement*), наприклад: «***I asked for new gadgets for Christmas./ My list was a hundred lines long./ ... / My parents bought all that I wanted...***» (Kenn Nesbitt «Electronic Christmas») [15]; прагне до взаєморозуміння (тактика *reach interaction*), наприклад: «*I met a little girl/..../ We danced together,/ Had such fun,/ Dancing is a language/ You can speak with anyone.*» (Edith Segal «Different Languages») [17]; уникає розбіжностей (тактика *avoid disagreement*), наприклад: «*We're sure you do not wish to hear/ About the hospital and where/ They did a lot of horrid things*» (Roald Dalh «Attention Please! Attention Please!») [12, с. 14]; позиціонує себе як оптиміст (тактика *be optimistic*).

У текстах дитячих віршів втілюється тактика залучення мовця і слухача до дії (*include speaker and hearer in the activity*) у межах стратегії зближення, наприклад: «*Can you.../ PURR like a cat in the sun?/ SQUEAK like a mouse in the run?/ GRUNT like a pig in a sty?*» (Julia Donaldson «ANIMAL VOICES») [13, с. 6 – 7]; вербалізуються маркери внутрішньогрупового мовлення, що репрезентують тактику *use markers of group identity*, наприклад: «***One, two,/ What can you do?/ We can . . . / Stroke a cat,/ Put on a hat***» (Julia Donaldson «Handy Work») [13, с. 27–27]; звернення до дітей конкретизується тактикою *appeal to children*, наприклад: «***Dear students, the summer has ended./ The school year at last has begun.***» (Kenn Nesbitt «Welcome Back to School») [15]; актуалізується тактика заохочення і схвалення / похвали (*encouragement and approval / praise*), наприклад: «*Today I wrote this poem,/ but I'm not sure if it's good./ ... / I put it on my teacher's desk/.../*

She handed back my poem / with an A++++!» (Kenn Nesbitt «Today I Wrote This Poem») [15]; зреалізовується тактика підтримки / сприяння (*support / promotion*).

Поетичне мовлення дитячих віршів пристосовується до дітей, але відповідає усіх нормам літературної мови (поетичні тексти для дітей високохудожні твори, де уявна простота мовлення компенсується змістовними, сюжетними і композиційними засобами, де аксіологічна складова відіграє провідну роль), у цьому випадку простежується конкретизація тактики *use hearer-child's language*, що репрезентує стратегію зближення / залучення (*involvement strategy*), наприклад: «*Ah! Ah! Ah! / Ah! Ah! Ah! / My mouth is open very wide...*» (Julia Donaldson «Open Wide») [13, с. 24–25].

Вартим уваги постає репрезентація у АДПД *стратегії стимулювання*, що полягає у підтримці, впливові, спонуванні до певних видів діяльності та реалізується за допомогою *контактновстановлюючої та спонукальної тактик*.

Таким чином, стратегії, що актуалізуються в текстовому просторі АДПД, складаються з інтенцій, намірів та цілей адресанта, що репрезентовані на рівні авторського мовлення та на рівні мовлення персонажів. Ці стратегії конкретизують такі риси дитячих поетичних текстів, як їх виховна функція, роль у формуванні особистості і світогляду людини, повчальний аспект, формування емоційсфери тощо.

Висновки з описаного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі... Узагальнюючи сказане вище, можна констатувати той факт, що інформативна, фатична, жартівлива і фасцинативні тональності дитячого поетичного дискурсу зумовлені стратегічним потенціалом авторського поетичного мовлення, відіграють досить важливу роль у визначенні статусних відношень адресанта-поета і адресата-дитини, і визначають характерні риси англомовного дитячого поетичного дискурсу: *емотивність, інформативність, аттрактивність, оптимістичність, зорієнтованість як на зміст, так і на форму, контактвстановлення*.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у ґрунтовному дослідженні стратегічного потенціалу англомовного дитячого поетичного дискурсу, у виявленні комунікативно-діяльнісних потреб у структурі мовленнєвої особистості дитячого поета, також потребує уваги гендерний аспект у вивченні мовностилістичних особливостей дитячих поетичних текстів.

Список використаних джерел і літератури:

1. Алефиренко Н. Ф., Чумак-Жуль І. І. Коммуникативная ситуация как когнитивно-прагматический фактор порождения поэтического дискурса.

Высшая школа искусств и региональных исследований института Академии наук Чешской Республики. Информационный бюллетень. Прага, 2008. С. 68–72.

2. Арьес Ф. Ребенок и семейная жизнь при старом порядке; [пер. с франц. Я. Ю. Старцева]. Екатеринбург: изд-во Уральского ун-та, 1999. 416 с. (Другая история).

3. Баранов С.П. Сущность процесса обучения: учеб. пособие по спецкурсу. Москва: Просвещение, 1981. 143 с.

4. Граудина Л. К. Ширяева Е. Н. Культура русской речи: учебник для вузов. Москва: Издательская группа НОРМА–ИНФРА, 1999. 560 с.

5. Карасик В.И. Дискурсивное проявление личности. *Вестник РУДН. Серия: Лингвистика.* 2016. Т. 20, № 4. С. 56–77.

6. Карасик В.И. Характеристики педагогического дискурса. *Языковая личность: аспекты лингвистики и лингводидактики: сб. науч. трудов.* – Волгоград: Перемена, 1999. С. 3–18.

7. Карасик В.И. Языковые ключи. Москва: Гнозис, 2009. 406 с. (Научно-исследовательская лаборатория «Аксиологическая лингвистика»).

8. Майофис М., Кукулин И. Семиотика детства (Вступительная заметка). *Новое литературное обозрение.* 2002. № 6. С. 279–281.

9. Олянич А. В. Презентационная теория дискурса: [моногр.]. Волгоград: Перемена-Политехник, 2004. 600 с.

10. Павлова Т. А. Лингвокультурологические характеристики коммуникативного пространства в детской поэзии (на материале английских и русских стихов для детей): автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: 10.02.19 «Теория языка» / Т.А. Павлова. Калининград, 2011. 25 с.

11. Andreadchi Grace *Little Poems for Children.* London: Andromache Books, 2010. 68 p.

12. Dahl Roald. *Revolting Rhymes.* London: Puffin, 2003. 48 p.

13. Donaldson Julia. *Wriggle and Roar. Rhymes to Join in with.* London: MacMillan Children's Book, 2015. 32 p.

14. McWilliam Richard. *The Little Book Of Very Short Poems For Children* [online]. 2004. URL: <http://www.richardmacwilliam.com/short-childrens-poems/>

15. Nesbitt Kenn. *Funny Poems* [online]. URL: <http://www.poetry4kids.com>.

16. Prelutsky Jack. *Dog Days: Rhymes Around the Year Library Binding.* New York: Knopf Books for Young Readers 1999. 32 p.

17. Segal Edith. *Be My Friend and Other Poems for Young People.* London: Sylvan Press, 1982. 46 p.

18. Silverstein Shel. *Runny Babbit: A Billy Sook.* New York: HarperCollins, 2005. 96 p.

19. Styles Morag. *Poetry for Children. International Companion Encyclopedia of Children's Literature;* Ed. by Peter Hunt. Routledge, 2004. P. 187–202.

References:

1. Alefirenko N. F., Chumak-Zhun' I. I. Kommunikativnaya situaciya kak kognitivno-pragmaticeskij faktor porozhdeniya poe'ticheskogo diskursa. *Vyshshaya shkola iskusstv i regional'nyx issledovaniy instituta Akademii nauk Cheshskoj Respubliki. Informacionnyj byulleten'.* Прага, 2008. С. 68–72.

2. Ar'es F. Rebenok i semejnaya zhizn' pri starom poryadke; [per. s frac. Ya. Yu. Starceva]. Ekaterinburg: izd-vo Ural'skogo un-ta, 1999. 416 s. (Drugaya istoriya).
3. Baranov S.P. Sushhnost' processa obucheniya: ucheb. posobie po speckursu. Moskva: Prosveshhenie, 1981. 143 s.
4. Graudina L. K. Shiryayeva E. N. Kul'tura russkoj rechi: uchebnik dlya vuzov. Moskva: Izdatel'skaya gruppa NORMA–INFRA, 1999. 560 s.
5. Karasik V.I. Diskursivnoe proyavlenie lichnosti. Vestnik RUDN. Seriya: Lingvistika. 2016. T. 20, № 4. S. 56–77.
6. Karasik V.I. Karakteristiki pedagogicheskogo diskursa. Yazykovaya lichnost': aspekty lingvistiki i lingvodidaktiki: sb. nauch. trudov. – Volgograd: Peremena, 1999. S. 3–18.
7. Karasik V.I. Yazykovye klyuchi. Moskva: Gnozis, 2009. 406 s. (Nauchno-issledovatel'skaya laboratoriya «Aksiologicheskaya lingvistika»).
8. Majofis M., Kukulin I. Semiotika detstva (Vstupitel'naya zametka). Novoe literaturnoe obozrenie. 2002. № 6. S. 279–281.
9. Olyanich A. V. Prezentacionnaya teoriya diskursa: [monogr.]. Volgograd: Peremena-Politehnik, 2004. 600 s.
10. Pavlova T. A. Lingvokul'turologicheskie karakteristiki kommunikativnogo prostranstva v detskoj poe'zii (na materiale anglijskix i russkix stixov dlya detej): avtoref. dis. na soiskanie uchen. stepeni kand. filol. nauk: 10.02.19 «Teoriya yazyka» / T.A. Pavlova. Kaliningrad, 2011. 25 s.
11. Andreacchi Grace Little Poems for Children. London: Andromache Books, 2010. 68 p.
12. Dahl Roald. Revolting Rhymes. London: Puffin, 2003. 48 p.
13. Donaldson Julia. Wriggle and Roar. Rhymes to Join in with. London: MacMillan Children's Book, 2015. 32 p.
14. McWilliam Richard. The Little Book Of Very Short Poems For Children [online]. 2004. URL: <http://www.richardmacwilliam.com/short-childrens-poems/>
15. Nesbitt Kenn. Funny Poems [online]. URL: <http://www.poetry4kids.com>.
16. Prelutsky Jack. Dog Days: Rhymes Around the Year Library Binding. New York: Knopf Books for Young Readers 1999. 32 p.
17. Segal Edith. Be My Friend and Other Poems for Young People. London: Sylvan Press, 1982. 46 p.
18. Silverstein Shel. Runny Babbit: A Billy Sook. New York: HarperCollins, 2005. 96 p.
19. Styles Morag. Poetry for Children. International Companion Encyclopedia of Children's Literature; Ed. by Peter Hunt. Routledge, 2004. P. 187–202.

Summary

Anna Pikalova

The Main Peculiarities of the English-Language Children's Poetic Discourse

The article deals with the revealing of the specific features of the English-language children's poetic discourse. Children's poetic discourse is a unity that is actualized because of social, historical, national and cultural processes in the form of the poetic texts. The main peculiarities of these poetic texts are objectivity and

concreteness, dynamism and effectiveness, emotionality and optimism, entertainment and didacticism. All of the above provides the recipient-child's perception of the poetic texts in accordance with the psychophysiological features, a system of background knowledges and values.

The types of communicative tonality that are inherent in the English-language children's poetic discourse are defined in the paper: informative, phatic, playful and fascinating. An informative tonality is represented in such a way that the author's aim is to tell some information with the help of rhymed text, to cause the necessary, expected reaction from the addressee. Phatic function appears as a conditional value, since the communication of the poet with the young readers is imaginary, actualized through the poetic text. Attention focuses on the representation of the strategies and tactics in the English-language children's poetic discourse in accordance with the functions of the language.

The tonalities of the English-language children's poetic discourse are determined by the strategic potential of the author's poetic speech. They are important in designation of the status relationships between the addresser-poet and the addressee-child. They determine the characteristic features of the English-language children's poetic discourse. Among which there are emotiveness, informative, attractiveness, optimism, orientation both on the content, and on the form, involvement in the contact.

Key words: children's poetic discourse, language function, tonality, strategy, tactic, informative, emotional.

Дата надходження статті: «26» квітня 2018 р.

Дата прийняття до друку: «04» травня 2018 р.

УДК 811.161.2

ОЛЬГА ПОДОЛЯНЧУК,
аспірантка
(м. Кам'янець-Подільський)

Класифікація лексем прозових творів Гната Хоткевича як основа вивчення його ідіостилю

У статті подано класифікацію лексем прозових творів Гната Хоткевича як основу вивчення його ідіостилю, зокрема проаналізовано твори та згруповано лексеми у певні тематичні групи, що дасть змогу в подальшому визначити індивідуальний стиль письменника.

Ключові слова: індивідуальний стиль письменника, ідіостиль, лексема, класифікація лексем